

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.Felső szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS IRÁSKÖZVEVŐ TELEFON-SZÁMA: 63.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dezseffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjazás szerint közlünk

Kétséges, hogy lesz-e béke?

A monarchia aggodalma.

A békét Oroszország leszerelése biztosítja. — Mit akar engedni Szerbia? — A londoni tárgyalások és Kokovcev beszéde. — Ugron küldetése Szerbiában. — Törökország tiltakozása. — Görögország a béketárgyaláson.

— Telefon tudósításunk. —

Makó, dec. 19.

Londonban még mindig kovácsozik a békét, azonban kevés kilátás van arra, hogy a békekongresszus sikerrel járjon. Minden jel arra mutat, hogy a hadviselő felek csak azért mentek bele a béketárgyalásokba, hogy egy kissé kipihenhessék magukat és új erőt gyűjthessenek a harc további folytatására.

A mi Szerbiával való speciális ügyünk most már hamarosan dűlőre fog jutni. Belgrádi követünk, Ugron István tudvalevőleg elégtételt kért Pasics miniszterelnöktől a Prohaszka konzulon esett sérelmekért. Pasics még nem adta meg a választ belgrádi követünknek, de remény van arra, hogy Szerbia megadja a legteljesebb elégtételt és hogy ez a kínos ügy megfelelő békés megoldást fog nyerni.

Az újabb külpolitikai eseményekről a következő távirataink számolnak be:

A monarchia aggodík.

A már is megakadt béketárgyalás kilátásairól itteni illetékes helyen meglehetősen pesszimistikusan nyilatkoznak. A csaknem áhidalhatatlannak látszó ellentétek aggodalomra adnak okot és ez az aggodás a kettős monarchia részéről teljesen őszinte.

A békét Oroszország leszerelése biztosítja.

A „Deutsche Tageszeitung“-ba gróf Roventlow feltűnést keltő cikket írt az európai helyzetről. A következőket fejti ki:

A franciáknak legkevesebb joguk van csodálkozni azon, hogy Ausztria-Magyarország a viszonyok helyes mérlegelése közben minden eshetőségre előkészületeket tesz. Éppen a kettős szövetség (Orosz-

ország és Franciaország) volt az, amely a szerb kikötő kérdésből európai kérdést csinált. Ha próbát akarnak tenni Párisban és Pétervárott, hogy igazán a szerb kérdéssről van-e szó, akkor ez nagyon egyszerű dolog. A két nagyhatalom tegye félre nem érthető kijelentéseket a szerb aspirációkra vonatkozólag. Oroszország pedig szereljen le és abban a pillanatban jobban biztosítva van a béke, mint azelőtt bármikor.

Mit akar engedni Szerbia?

A Stampa ma reggeli száma a következő, állítólag mérvadó helyről származó értesülést közli: A szerb kormány Ausztria-Magyarország követeléseinek engedve, hajlandó a következő feltételeket elfogadni a béke fentartása érdekében:

1. Szerbia kijelenti, hogy jó viszonyban akar maradni Ausztria-Magyarországgal, de olyan formában, hogy ez által a szabad és független Szerbia állami tekintélyéből ne veszítsen.

2. Szerbia beleegyezik Albánia autonómiájába, ha szerb tengeri kikötőt kap az Adrián és a kikötőhöz szabad utat Albánián át. Szerbia kötelezi magát, hogy a kikötőt csakis kereskedelmi célokra használja.

3. Ausztria-Magyarország elsőbbséggel fog bírni a szerb kölcsönök fölvételénél, ugyiszintén a vasutépítési és kikötőépítési munkálatoknál, továbbá előnyös vasúti tarifákat kap áru részére Szaloniki felé.

A londoni tárgyalások és Kokovcev beszéde.

Az európai diplomaták most az orosz miniszterelnök kétszínű be-

szédén rágódhatnak és úgy magyarázhatják, amint jól esik. Ezalatt Londonban tovább tárgyalnak a békéről, amelynek azonban még sok nehézsége van. Bécsben nagyon aggodnak, hogy ezek a tárgyalások eredménytelenül végződnek, míg Berinben kedvezőbben ítélik meg a helyzetet. Ez is bizonyítja, hogy még maguk a jól értesültek sem tudnak semmi bizonyosat.

A béketárgyalás újabb fázisa, hogy a görögök is résztvehetnek azon, ha nem is írják alá a fegyverszüneti jegyzőkönyvet.

A harctérről nincs újabb hír. De ha lenne is, nem lehet hitelt adni azoknak, mert rögtön megcáfolják a háborús híreket.

Ugron küldetése Szerbiában.

A „Narodni Listy“ jelenti Belgrádból: Ugron osztrák-magyar követ Pasics szerb miniszterelnök-nél időzött. Politikai körökben úgy vélekednek, hogy ezzel az első lépést megtette Ugron, hogy kölcsönös eszmecsereit tegye lehetővé Ausztria-Magyarország és Szerbia között. A szerb kormány azt a tanácsot adta a szerb sajtónak, hogy Ausztria-Magyarországgal szemben tartózkodó írásmódot használjon. Egy szerb miniszter így nyilatkozott:

— Szerbia politikáját nem szabad a szerb újságok szerint megítélni. Nálunk teljes sajtószabadság van, úgy hogy magunk sem vagyunk megvéde a támadások ellen. Jó lesz, ha különbséget tesznek felelős és felelőtlen sajtónyilatkozatok közt.

Törökország tiltakozása.

A portának tiltakozása a görög delegátusoknak a béketárgyaláson való részvétele ellen abban a kijelentésben kulminál, hogy általános nemzetközi népjogok megsértésének esete forog fenn és így érthető, hogy Törökország ezt hallgatólagosan nem tűrheti. Hogy azonban a nagyhatalomnak, akik Európa érdekében a tanácskozások folytatását javasolták, megmutassák előzékenységüket, a porta utasította londoni követét, hogy maradjon a brit fővárosban és a legrövidebb idő alatt derítsen világosságot arra a kérdésre, hogy elfogadhatatlan követelések támasztása esetén a Balkán négyes-szövetség megkezdene újra az ellenségeskedéseket, amelyekből egyébként az ottmáni hadvezetőség egyáltalán nem fél.

A porta e tiltakozását Resid

pasa Grey államtitkárhoz juttatja, hogy közölje azt a reunio tagjaival.

Megjegyzi még a Temps, hogy a szövetségeseknek 180.000 emberük áll a Csataldza-vonalon a törökök 140.000 emberével szemben.

A görögök a béketárgyaláson.

Megbízható értesülések szerint a tegnapi minisztertanács elhatározta, hogy a töröklékemegbizottaknak utasításokat adnak, amelyek szerint a görög megbízottakkal a fegyverszünetre vonatkozó jegyzőkönyv aláírása nélkül is tárgyalást kezdeményezhetnek a békéről. A kormány azt hiszi, hogy ha Görögországgal szemben a béketárgyalások alatt is folytatja a hábrut a hadi sikerek révén kedvezőbb feltételeket érhet el a béketárgyalások során.

A politika hírei.

Az új választási törvény.

Az új törvény csakugyan elkészültében van. Teljesen beavatott oldalról a következő érdekes részleteket kapjuk:

1. Választó csak az, aki 30 éves életkorát betöltötte.
2. A választói jog eléréséhez legalább három évig kell egy helyben lakni.
3. Az intellektuális cenzus hat elemi osztály elvégzése.

Forrásunk egyelőre többet nem tudott, de úgy hisszük, hogy ez is elég annak megértésére, miképpen fest az általános választói jog Tisza István gróf fekete szemüvegén keresztül.

Egyik fővárosi napilap mai számában gróf Károlyi Mihály, az ellenzéki küzdők egyik oszlopos tagja „Egyesült erővel“ cím alatt vezércikket írt, melyből a következő érdekes részletet emeljük ki:

A mai percben, midőn a külső ellenség már fegyverben áll ellenünk és midőn idebent az országban veszendőben látjuk legszentebb jogainkat, félre kell tenni az agrárius és merkantilista jelszavakat és össze kell fogni, hogy előbb a nagyobb veszedelmet, a belső ellenséget kiirtsuk, hogy azután a külső dolgainkat rendbe hozhassuk. Ezen a ponton kell, hogy az agráriusok és a merkantilisták

ÉRTESITEM a tisztelt **KERESKEDŐ, VENDÉGLŐS és ITALMÉRŐ** urakat, hogy mindenféle minőségű, közönséges és finom tiszta szeszmentes pálinkák, valamint **rumok és tea-umok** és mindenféle **liquörök** legelőnyösebb beszerzési forrás.

Iritz Sámuel özv.
cégnél **M A K Ó.**

összefogjanak s ezen az alapon kell és lehet egyedül megtagadni a végszükségben az adó kivételénél és behajtásánál szükséges köreműködést is.

Az ellenzék értekezlete.

— Madarász apó jubileuma —

A parlament szövetkezett pártjai ma délután 4 órakor a Royal szálló fehér termében közös értekezletre gyűltek össze. Az értekezlet tárgya volt: Az élésszakban lefolyt politikai események ismertetése. A pártok megbízásából Apponyi Albert gróf hosszabb beszédben esett el mindazokat az eseményeket, amelyek a magyar politika jövő kialakulására nézve hatással voltak, felidézte az egyesült ellenzék komoly arcát s rámutatott azokra az irányelvekre, amelyek az ellenzék a jövőben követni fog.

Ma délutáni értekezletnek volt egy meghatározó érdekes jelenete is. Az agg Madarász apó, közéletünknek ez az általánosan ismert, nagy tiszteletben álló alakja ma töltötte be képviselőiségének nyolcvanadik esztendőjét. Nyolcvan esztendővel ezelőtt még egészen ifjú korában, mint távollévő követet lépett a karok és rendek közzé s Kossuth Lajos erős gárdájába állva szabadságszerzetének tűzével kezdte előkészíteni a szabadságért való küzdelmek idejét. Az alkotmány helyreállításáért állandóan a sárbogárdi kerületet képviselte.

A parlamentek életében bizonyára pártatlanul álló eset, hogy egy képviselő nyolcvan esztendő után is sziklaszilárdan álljon ugyanazon elvek, a függetlenségre való törekvés nagy szívé mellett. A szövetkezett ellenzéki pártok s nagy óváciában részesítik a 48-as idők nagynevű harcosát.

„Magyar Köztársaság“!

Megjelent a dr. Nagy György politikai folyóiratának a „Magyar Köztársaság“ decemberi száma mely bátor hangú értékes cikkeivel országos érdeklődésre tarthat számot. A vezércikket, mint mindig, most is dr. Nagy György az Országos Köztársasági Párt elnöke irt a Köztársaságért cím alatt s cikkében erős szavakkal ostorozza a háborúra szóló kivételes intézkedések törvényjavaslatát s felhívja a nemzeti függetlenséghez ragaszkodó polgárságot é köztársasági zászló alá való tömörülésre.

Dr. Salamon Dénes ügyvéd a jó kriminalista Köztársasági párt és ügyvédi eskü címmel irt cikkében foglalkozik a szegedi ügyvédi kamarának azzal a nagyjelentőségű

határozatával, hogy az ügyvédi eskü nem lehet akadály annak, hogy az ügyvéd köztársasági elveket hirdessen és köztársasági pártnak legyen tagja. Dr. Salamon Dénes a jogtudós nagy tudásával világít reá az ügyvédi kamaró határozatának közjogi jelentőségére, cikkében az öröm és lelkesedés hangján emlékezik meg arról hogy, az ügyvédek között egyre több tagja van az ifjú köztársasági pártnak.

Dr. Benedek Géza az Országos Köztársasági Párt budapesti szervezetének megalakulásáról ír s lelkes szavakkal írja le az alakulás történetét. A budapesti szervezet megalakulását nyomon fogják követni a más városok s kerületek szervezetének megalakulásai.

Dr. Kalmár az országos nevű közjogi író, a Tisza-Lukács rememléseket idézi a közvélemény itélőszéke elé s ebből a cikkéből is kisérgárzik az a világos ítéletképeség, az események összefüggésének tiszta átlátása s a stílusnak az a művészete mely dr. Kalmár Antal országos hírnevét megteremtette.

Dr. Kalmár Antal cikkének mondatai pörölyként csapnak rá a Tisza-Lukács rendszer alkotmány tipóira s a cikkben kereszttel a rem urolomba nyíló perspektíva megdöbbeníti az olvasót. Kalmár cikke maradandó értékre tart számot s e cikkével növelni fogja azt a nagy népszerűséget, mely nevét a republikánus magyarok között olyan tiszta csengésűvé teszi.

Korniczky Dezső az országos Köztársasági párt budapesti szervezetének titkára megkapóan írja le a párt tisztelgését *Magalhaes* Lima portugál köztársaság első elnöke előtt. A leírásból előtűnik áll a nagy forradalmár világ fölténelmi alakja s az a beszéd melyet a magyar republikánusokkal folytatott, egy függetlenségét diadalmasan megteremtő nemzet legnagyobb államférfiához, a portugál Kossuth Lajoshoz. Ugyancsak *Magalhaes* Limáról irt érdekes cikket dr. Ormos Ede ki a portugál köztársasági elnöknek budapesti tartózkodása alatt baráti kalauza volt s kielőlt a maga teljes fenéges pompájában nyilatkozott meg a nagyszabadsághős lelke. A *Magalhaes* ról irt cikkeket dr. Ormos Ede franciául lefordítva megküldötte neki a Magyar Köztársaság birja a nagyállamférfiúnak azt az ígérést, hogy a lapszámára cikket fog küldeni.

A lapba verset irtak: *Kornai* István, ifj. *Papik* Miksa, *Portik* Andor.

„A köztársasági hírek rovata részletesen számol be a köztársasági párt vidéki szervezetének megalakulásáról és a köztársasági népgyűlésekről.“ Amerikában eddig *Cambridge* városban alakult meg a magyar országos pártnak

szervezete, a párisi szervezet megalakulása december hó 19-ikére van kiűzve.

Dr. Nagy György folyóirata kapható *Nemes Armin* könyvkereskedésében Hódmezővásárhelyen, *Galantai Gyula* budapesti főbizonyosnál (Erzsébet körút 44 sz.) s a lap kiadóhivatalában. Egyes szám ára 1 korona.

A lapból megtudjuk, hogy a köztársaság jeivényei (Magyarország-cimer, korona helyett karddal átszőgett babérkoszorú már elkészültek s kaphatók az országos párt pénztárosánál *Szabó Imrénél* Hódmezővásárhelyen (Zrinyi-utca 24. sz.) Ugyancsak a pénztárosánál fizetendő be a párt tagság évi két korona díja.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár Dec. 20. Római kath. Teofil Gör. kath Dec. 7 Ambrus Nap két 7 óra 46 perckor nyugszik 4 óra 9 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Lényegtelen hőváltozás és helyenkint csapadék várható. Sürgönyprognózis: Enyhe elvétel csapadék. Délkeleti szél: 3-6 Celsius.

Bevonult katonáink karácsonya.

Olvasóinkhoz.

Friss szél szántja fel az utakat, fehér lepel borítja a határt, itt a tél közeleg a karácsony és a messzsi, határszéleken, toldott földön sátrakban tulzsfolt kaszárnyákban magyar fiúk, magyar családapák taboroznak állig fegyverben, egy borzalmas bizonytalanság örökös izgalmaiban.

És itt apró kis házakban és ragyogó pajtákból sötét árnyékát veti elő a karácsony, amely ki tudja mit hová és amelynek ünnepe hangulatából ezidén hiányozni fog a fiú, az apa, a testvér. Ilyen lesz ez a mostani karácsony.

A Makói Független Újság szerkesztősége elhatározta, hogy módot keres enyhíteni a határszéleken harci észlődések gyötrelmeiben állomásozó katonák karácsonyának ridegségét.

Gyűjtést indítunk a háborús karácsonyra s a begyűlt összegből — az illetékes hatóság útján — karácsonyi ajándékokat küldünk a Makórol behívott tartalékosoknak és ha — amint sajnosan valószínű — akad család amely a kenyérkereső távollétében szükségét szenved a karácsony ünnepén is az ilyen családnak segélyt nyújtunk.

Minden fillérrel nemes emberes célt szolgálunk az adakozók s ezért kérjük aki csak teheti adjon mindenki.

Bármily csekély összeget is szívesen fogadunk s az adományokat napról-napra fogjuk nyugtázni.

A behívott katonák és azok segélyre szoruló családtagjai részére legújabb adakoztak: *Murvai* István 60 és *Murvai* Istvánné 50 fillért. Eddigi gyűjtésünk eredménye 66 korona 50 fillér.

— *Justh Gyula* ünneplése. A befelegéből felépült *Justh Gyulát* fényes ünnepségben részesítette ma este a nemzet jogaiért küzdő függetlenségi párt. Mikor a párt értekezletnek vége volt, *Justh Gyula* tiszteletére társas vacsorán jöttek össze, hol nagy óvációkban részesítették a törhetetlen és megalkuvást nem ismerő vezért.

— A központi választmány ülése. Makóváros központi választmánya ma délelőtt *Galambos Ignác* dr. polgármester elnöklésével ülést tartott, melyen az 1913 évre érvényes országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékét állapították meg.

— Önkéntes ápolónők a kórházban. Többször irtunk már arról, hogy a makói nők követve lelkük sugalmát, körülbelül 180-an jelentkeztek arra az önkéntes női tanfolyamra, melyet *Rákossy Gyula* az esetleg bekövetkező háborúra kezdeményezett. Az oktatás megkönnyítése végett a sok jelentkezőt apróbb csoportokba kellett osztani. Az első csoport ma délelőtt jelentkezett Csánadvármegyei kórházban, hol *Dózsa Lajos* dr. kórházi igazgató főorvos előbb háromnegyed óráig tartó elméleti oktatásban részesítette őket. Azután beléptek a műtőterembe, hol az igazgató főorvos egy nő hátról távolított el operáció segélyével egy alképződményt, majd egy másik beteg fején végzett kisebb operációt. Az önkéntes ápolónők mindkét operált beteg sebkötésénél segédkeztek. A műtőből a Röntgenlaboratoriumba mentek az ápolónők, hol megvizsgálták egy csonttörést. Itt jegyezzük meg, hogy a nők a legkevesebb igaztottságot sem tanusították a betegek körül.

— A szinügyi bizottság ülése. A szinügyi bizottság holnap, pénteken délelőtt *Mesko Sándor* dr. nyugalmazott főispán elnöklésével ülést tart abban az ügyben, hogy megadja-e *Könyves Jenő* staggione szintársulat igazgatójának január havában két heti időre a szinjátászi engedélyt?

— Az iparkamara átirata. Ismeretes dolog, hogy Makóváros képviselőtestülete legutóbbi közgyűléséből kifolyólag *Teltsch Adolf* fakeskerkedőt az adókvetéshez bizalmi férfiul küldte ki. A város közgyűlés eme határozatából tudomást szerzett a kereskedelmi iparkamara is és mivel az iparkamara az adókvetéshez *Teltsch Adolf* mint iparkamarai tagot már előbb kiküldte, átirat Makóváros-

Sárga takarmányrépa

kisebb és nagyobb mennyiségben métermázsánként az udvarban kapható Iritz Sámuel özv. cégnél.

Föld bérlet!

500 hold szántóföld,
200 hold rét és legelő,
100 hold erdő,
összesen 800 hold.

A szántóföld fekete kötött talaju,
8—10Mm. kis holdankénti terméshozammal, szép lakással és gazdasági épületekkel, ingyen takarmánnyal.

Kedvező árban es feltételekkel kiadó.
Értekezni lehet
Iritz Miksa makói lakossal

hoz, melyben Teltsch Adolf helyére új tagnak választását kéri, mivel a két kiküldetés egymással összeférhetetlen.

— Az önkéntes ápolónők holnapi csoportja. Tudvalevő dolog, hogy az önkéntes ápolónői tanfolyamra jelentkezők oly nagy számmal vannak, hogy azoknak kórházi kioktatása egyszerre lehetetlen, így csoportokba kellett őket osztani. Holnap délelőtt 9 órakor jelentkeznek a kórházban a második csoport, melynek tagjai a következők: Bakos Józsefné, Bakos Erzsike, Bakos Ferencné, Kozák Erzsike, Nagy Mihályné, Mátrai Rudolfné, Stróhner Emma, Purcsi Lajosné, Kiss Viktus, Gera Sándorné, Dégi Mária, Molnár Franciska, Dauda Sámuelné, Németh Istvánné.

— A konok felebböző. Ismeretes dolog, hogy Rankl József szegényménházi élmező sohasem felelt meg szerződésbeli kötelezettségének és Makóváros képviselőtestülete megsokaiwa Rankl dolgait, a szegényménház élmezőjét három évre Trajer Annára bízta. Ebbe a határozatba Rankl József sehogy sem tudott belenyugodni és a határozat ellen, mint annak idején megirtuk, Csanádvármegye törvényhatósági bizottságához felebbezett. Arról is megemlékezünk már, hogy Rankl felebbezését a vármegye törvényhatósági bizottsága sem méltatta figyelemre, ezért Rankl József ma a törvényhatósági bizottság határozata ellen a belügyminiszterhez felebbezett.

— Iparhatósági megbízottak választása. A törvény értelmében egy városi tanács mint a főszolgabirosg mellé évenként 20-20 iparhatósági megbízottat kell választani. A városi tanács mai ülésében foglalkozott választásának ügyével és a választás határnapjára e hó 29-ét helyéül a városi székházban kitanács-termet tűzte ki. A választás elnökül *Sonkovic* János iparhatósági biztost, jegyzőül pedig *Czigeldron* Lajost küldte ki.

— Az ünnepnapok és a bíróság. A pápa tudvalevőleg fölmentette a katolikus hivatalt a misehallgatás kötelessége és a szolgai munka tilalma alól a következő ünnepnapokon: Urnapján, Karácsony, Husvét és Pünköszt másodnapján. továbbá Gyertyaszentelő boldogasszony napján, Gyümölcsoltó boldogasszony napján. — Mivel azonban ezen napok ünnepi jellegét nem szüntette meg, az igazságügy-miniszter elrendelte, hogy a megjelölt ünnepnapokat az igazságügyi hatóságok ügyvitel szemponthaból továbbra is ünnepnapoknak kell tekinteni s a kir. bíróságok és a királyi ügyvédségek részére kiadott hivatalos naptárban vörös betűkkel kell feltüntetni.

— Hamis ebek az utcákon. Egy pár veszett ebnek a garázdálkodása miatt Makóváros rendőrkapitánya 40 napi ebzárlatot rendelt el. Ez az ebzárlat a szó valódi értelmében azt jelenti, hogy a ház őrző ebeket meg kell kötni, vagy szájkosárral kell ellátni és az utcára kiengedni nem szabad. Mégis mit tapasztalunk? Azt, hogy a főtéren ödöngenek a legveszedelmesebb vérekek és már régen nem történt annyi elmarás nálunk, mint most. Ez a körülmény arra indítja Makóváros rendőrkapitányát, hogy azokat, kik az ebzárlat tilalmát figyelme nem veszik, szigorúan bírságozza, az után kóborló és a személy biztonságra veszedelmes kutyákat pedig kiirtatja.

— Az építőmunkások bálja. A makói szervezett ács és kőműves munkások 1913. évi január hó 1-én, azaz újév napján a Korona-szálló emeleti dísztermében Kolompár Béla zenekara közreműködése mellett saját könyvtárak javára zártkörű táncmulatságot rendeznek, melyre a t. közönséget ez uton is meghívják. Belépti-díj személyenként 1-20 fill., családjegy 3 kor. Kezdeté este 8 órakor.

— Táncanfolyam. Tisztelettel értesítem a tánckedvelő fiatalságot, hogy Tánciskolám II-ik szezonya 1913. évi január hó 4-én veszi kezdetét, melyre beiratkozni bármikor lehet Barcsai-utcai házamban. Tandíj 8 korona. Érdeky József okl. táncitanító.

Elkészett őszi vetések.

Szomoru kilátások a jövőre.

Szomoru időköt élünk ország-szerte gazdasági tekintetben, de talán sohol olyan szomorú, mint Csanádvármegyében, főleg pedig Makón. Amit nálunk a sok esőzés meghagyott, azt elpusztította az árvíz.

Az ideai abnormalis esztendő ugyan csak megviselte a gazdákat. Hónapokon át nem végezhettek rendszeres gazdasági munkát. Sok helyen a talaj túlszárazsága miatt az őszi hónapokban még szántani se lehetett. Tavaszra alá egyáltalán nem szármagattak a gazdák s az őszi legnagyob részét az elmúlt hónapokban vetették el.

Hogy az elkészett vetések mikor kelnek ki, mikor erősödnek meg, azt nehéz volna megmondani. Itt ott zöldelnek gyengén az őszi vetések, de nagyon sok helyen vetetlenül, üresen barnul a szántás. Ugy látszik, hogy ebben a gazdasági évben az elmaradt őszi vetéseket tavaszi árpával, vagy zabbal kell pótolni, amelyek teljes pótlást az elmaradt búzával szemben nem egykönnyen adnak.

Nem egykönnyen adnak azért, mert ritka eset, hogy nagyobb legyen a hozamuk, mint aminő a búzáé, áruk ellenben bizonyosau jóval alacsonyabb. Meg kell tehát a gazdáknak mindent tenniük, hogy a veszteséget némileg pótolhassák a tavaszi kalászosokkal.

Vannak ugyan gazdák, akik vissza emlékezve a régmúlt időkre, tudnak olyan esztendőket, amikor az őszi vetések decemberben a hó alatt bujtak ki s télen gyökeresedtek s kedvező időjárás mellett sokkal jobb termést adtak, mint az ősszel kizöldült vetések rossz telelés mellett.

Az elvetett búzatáblak, ó szerint, ha nem is szolgáltatnának okot az aggodalomra, az üresen maradt szántások, amelyekbe nem vetettek, minden esetre nagy kárt jelentenek még akkor is, ha tavaszi kalászosok fogják is pótolni az őszi vetéseket. Szóval, mindenképpen rossz idők járnak, szomoru kilátásokkal nézünk a jövő elé.

Brutális makói háziasszony.

Kihuzta lakóját a lakásból, a sárba döntötte, össze-vissza taposta.

Egy magáról megfélekedezett brutális háziasszonyt jelentett ma fel a rendőrségen egy csufosan megkínzott, összevissza vert lakó. A kegyetlen szívű háziasszony valósággal betört a lakója lakásába, onnan fia segítségével kihúszta, a sárba döntötte s össze-vissza taposták, úgy, hogy

azonnal orvosi ápolás alá kellett venni a csufosan összevert embert. A háziasszony merényletéről tudósításunk a következő.

Az Aradi-utcában, özv. Kocsis Mihályné házában lakott Kallós József asztalos mester. Kallósnak sok baja volt a lakásában, mert hol a kulcsai, hol más holmija tűnt el, annak dacára, hogy a házában a házigazdán és rajta kívül más nem lakott.

Tegnap este megint azzal fogadták a munkából hazatérő Kallóst, hogy a kamra kulcsa megint eltűnt. A különben békés természetű embert ez teljesen kihozta a sodrából s mérgesen kifakadt, hogy már ezután csak kulcsokra keresen a sok szedte-vette tolvaj miatt.

Az ajtó mögött hallgatódzott a háziasszony, aki ugylátszik magára vette ezt a kijelentést. Berontott a szobába, szidta, becsmérelte Kallóst, aki a nyeltes háziasszonyt kiakarta vezetni a lakásából. Több se kellett a nyeltes asszonynak, segítségül hívta gyermekeit, akik berontottak, ütél-vernű kezdték Kallóst, aki éiszántan védekezett, de hát sok lud dísztót győz, Kallóst is letépték a brutális háziasszony gyermekei, majd pedig megragadták s kirugdalták a lakásból, ki az utcára. Ott belélték a sárba s rugdalni kezdték.

A szerencsétlen lakó jajgatására figyelmes lett a szomszédban lakó rendőrfogalmazó, az utcára sietett s megakadályozta a további kegyetlenkedést, kiszabadította Kallóst a támadók kezétől, akik több sebből véreztek, mert a dula-kodás hevében a háziasszony fia bicskájával átszurta Kallós kezét. A súlyosan sérült embert azonnal orvosi ápolás alá vették, míg a brutális háziasszony s fiai ellen a legszigorubb eljárást indította meg a rendőrség.

IRODALOM.

A Modern Könyvtár új számai. A *Gömöri Jenő* szerkesztésében megjelenő *Modern Könyvtár* legújabb számai most jelentek meg. A népszerű gyűjtemény karácsonyi sorozatának első kötete (210-211. sz.) *Nagy Endre* új elbeszéléseit adja: *A pólai győző* címmel. A kitünő kabaré ígazgató, aki — különösen két színműve révén — mint író is nagyon népszerű, pompás, új novelláit gyűjtötte össze ebben a kötetben. Mindenik elbeszélés roavall Nagy Endrére, a szatirikusra és a nagy íróművészre. Az új sorozat második kötete (212-214.) a legnagyobb élő német költőnek, az irodalmi Nobel díj idei nyertesének, *Gerhart Hauptmann*nak egyik legihre-sőbb művét mutatja be, az *Es Oippa táncol!* című négyfelvonásos mesét. A fordítás kongenialis munkáját *Németh Andor* végezte. A harmadik kötet (215-216. sz.) *Kosztolányi Dezső*nek, a Modern Könyvtár nagy népszerűségű írójának új elbeszéléseit tartalmazza: *Beteg lelkek* címmel. A pompás kötet értékét és tartalmát növeli, hogy a kötet elején *Kosztolányi Dezső*nek egy *Karinthy Frigyes* által rajzolt, nagyszerűen sikerült portróját találjuk és *Karinthy*nak „Kosztolányi Dezső profilja” címen írt érdekes bevezető sorait. A negyedik kötet (217-220. sz.) a német irodalom egyik nagy és megható alakjának, *Otto Erich Hartleben*nek híres négyfelvonásos katonatragédiáját adja, a *Farsanghéttől*-t. A Modern Könyvtár a művet *Katona Gábor* pompás fordításában mutatja be a magyar közönségnek. Az új sorozat ötödik száma (221) *Balázs Bélának* egy új, hosszabb és nagy művészetel megirt elbeszélést mutatja be, amelynek címe: *Történet a Lógody-utcaról, a tavaszról, a halálról és a*

messzeségről. A Modern Könyvtár az Athenaeum adja ki és egy-egy számának 20 fillér az ára.

Heltai Jenő: Hét sovány esztendő és más elbeszélések. A „Hét sovány esztendő” az első igazi magyar bohém-regény. Csupa jókedv, csupa vidámság és amellet csupa igazi művészet. Az „Izgatott rókák”, így nevezik magukat a regény bohém-társaságának tagjai, egyik mulatságot a másik után csappják, egyik lumpolás a másikat váltja fel és az örökösön éjjelezőket még sem nézzük züllötteknek, van bennük valami nemes, valami finom, valami tiszta. Smiczinék, a piktornek és a vörös Ticzának — ők a regény tulajdonképeni főhősei — szerelme a legmeghatóbb történetek egyike. Ez a szerelem ad Ticzának, ennek a jószívű gyermeknek erőt, hogy kiszabadítsa magát vén uszorása karmai közül, hogy a pénz és gazdagság minden kísértésének ellentállva, nyomorban és szegénységben hűséges tarse maradjon Smiczinék. És milyen megható ez a fertőző kikerült virág, mikor elmondja a kopott piktornek minden asszonynak legedesebb és legfájdalmasabb titkát, amint ragyogó arccal vallomást tesz anyaságáról. A lumpoló társaság egyik tagja mély megindultsággal hallgatja es úgy érzi, hogy szívi tisztaság sugárik felje és meghatottan vonja a kis keztyűs kezét magához. A kis, büns Ticza asszonyi eszményé magasodik és magával emeli Smiczit, aki megszerzedik a boldogságtól és egyszerre tudatára ébred annak, hogy ő nemesak léhaskodó bohém, hanem *ferfi*, kinek kötelességei vannak és Ticzájával, — most már édes kis feleségével — külföldre indul, hogy tanuljon, küzdjön és alkosson. Ez a szép történet az a tengely, amely köré a regény sok vidám és kacagató jelenet sorakozik. A lumpoló kompánia minden egyes tagja valóságos labinetalak. A regény stílusa Heltai előadasmódjának minden kiválóságával ékeskedik. Egyszerűségével is művészi és világhosszágával a legjobb klasszikusokra emlékeztet. A „Hét sovány esztendő”, mely Heltai néhány más jókedvű elbeszéléssel együtt az Athenaeum Könyvtár legújabb köteteként jelent meg, bizonyára csak növelni fogja ennek a nagyon kedvelt vállalatnak népszerűségét. A kötet borítékálapját *Basch Árpád* finom rajza díszíti. Ára — mint az Athenaeum Könyvtár minden köteté — köve 1 K. 90 fillér.

Ovás!

Nem fele meg a valóságnak **Kucses Károly** cég azon közleménye mintha a **Sack Rudolf** féle tüköracél ekék csak ő nála kaphatók, mert ezeket gyári árban be lehet szerezni. **Glück Samu** gépraktárában is.

A Korona-depóban

a közeledő ünnepek alkalmával, a mai rossz pénzviszonyokhoz mérten az alábbi olcsó árban árusítatnak:

- 1 liter finom Jamaikai rum pontosan kimérve 2-80 fill.
- 1 liter Cuba Rum 1-40 fillér.
- 1 liter finom kisüstön főtt törköly, valamint finom valódi szilvorum 2 korona.
- 1 liter finom barackpálinka 3-20
- Továbbá különféle italok 1 kor. és 1 kor. 20 fill. üvegekben.
- Hegyi ó-bor, valamint szatymazi házi boraim literenként 1 koronáért kaphatók.
- Lakadalmakra, valamint egyéb alkalomra tetemes árendemény.

ELADO A komlósi-utfé-
len a Tamási-
dűlőben 4 és fél kishold föld, 98.
sz. tanyával és gazdasági épület-
tel szabadkézből eladó. Érte-
kezni lehet

Dégi Jánossal és Nacsá Julianná-
val Sirkert-utca 103. sz. alatt,
valamint az Aradi-utcán Dégi
Isván kovácsmesterrel.

Magyarcsanád határán a csi-
gai vasuti őrház mellett kilenc
és félhold szántóföld bármily
növény alá egy, vagy több
évre haszonbérbe kiado.

Értekezheini Kecskeméti Károly-
nánál Makón, 2537. szám. alatt.

Eladó ház. Honvédban, az
orosz temető háta
megett a Türr-utcában levő 1. sz.
alatti teljesen újonnan épített öt öles,
cseréptető, nagy ereszetel bíró
ház,

kedvező fizetési feltételek mellett
eladó. Azonnal bele lehet költözni.

Figyelmeztetés!

Egynéhány b. rendelém
kérdésére van szerencsém
a b. közönség tudomására
hozni, hogy a téli hónap-
kon át is folyton

festek és tisztítok.

A t. közönség b. támogatá-
sát kérve vagyok teljes tisztelettel

Neumann Gusztáv,
kelmefestő és vegytisztító.

Iritz Sámuel özv. cég
ITALÁRIEGYZÉKE

különleges TELJESEN TISZTA
szeszmentes pálinkákról:

Valódi kék szilva literenkint	2.- K
Valódi törköly	2.4k "
" 5 éves kejszin barack	3.- "
" 8 " " "	4.- "
" 10 " " "	5.- "
" 5 " " "	3.- "

A valódiságért a cég felelősége-
vállal.

Nyomdász-tanulók
felvétetnek lapunk nyomdájában.

SZABOTT ÁRAK!

KEDVEZŐ ALKALOM!

Értesitem a n. é. közönséget, hogy az újévi leltárt megkezdtem s a tul-
zsfolt raktár könnyebb felvétele miatt mindenféle rőfös áruk, ugymint

selyem, szövet, posztó, vászon, kana-
vás, barchet, berlini- és posztó ken-
dők, papianok, szőnyegek, stb. nagy

árengedménnyel árusítatnak.

Számos látogatást kér tisztelettel

Maradékok félárban! **TAMÁS MIHÁLY,**
rőföskorok-edő. Makó. Ludpinc.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Biztos sikert érhet el, aki venni, bérteni,
eladni, bérbeadni,
bármint ismertte

Makói Független Ujság hirdetései
utján.

Rikkancsok felvétetnek a kiadóhivatalban.

ÜZLETÁTHELYEZÉS.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesi-
teni, hogy üzletemet újévtől kezdve Fötér,
Breuer-féle gyógyszerár mellé helyeztem át.
Dus választék **ÓRAKBAN ÉS**
mindennemű **ÉKSZEREKBEK,** valamint látsze-
rekben. Javítá-
sok jutányos árban elfogadtatnak. Órák és
ékszerek eladása jótállás mellett történik.
A n. é. közönség b. párt-
fogását kérem. Tisztelettel **BUCSEK MIHÁLY**
óras, ékszerész és látszerész.

LEGUJABB
őszi és téli
RAGLÁNOK

legdivatosabb posztó és piüss
kabátok, mindenfajta
szőrme boák és muffok
a legegyszerűbbtől a legfi-
nomabb kivitelig. Bakfisch és gyermekfelöltő
Bluzok, aljak pongyolák és kosztümök
nemkülönbözn női fehérneműek dus választékban
olcsó szabott árakon kaphatók

Pártos E. és Társa
nagy női felöltők áruházában M a k ó n, F ö t é r
Otthon-kávéház mellett.

Ez a „MUKI“ művész.

Szájharmonika dobbal.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A da-
lakat a művész harmonikán játszik, a valódi bőrrrel
ellátott dob pedig kíséretül szolgál. Ára tokkal és
egy mesés ajándékkal együtt csak 4 korona

o Wágner a „Hangszer-Király“

országsszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában,
Budapest, József-körút 15. Fényképes árjegyzék in-
gyen. - Öväs: Figyeljünk jól a pontos címre és a házszámra

Ujdonság!

Csodaréztrombita!

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta bár-
milyen nótát játszani. A „Csodaréztrombita“
rendkívül erős, vastag sárgarézből van ké-
szítve, könnyen fújható, 45 cm. hosszú, szép
tartós billentyűkkel ellátva. Ára tokkal, isko-
lával és egy hasznos ajándékkal csak 6 kor.

Wágner „Hangszer Király“
országsszerte elismert elsőrendű hangszer-
áruháza, Budapest, József-körút.

ényképes hangszerárjegyzék ingyen. - Öväs! Figyelem a pontos címre és házszámra

LEGUJABB

lábbalhajtós morzsoló, répavágó, szecskavágó, ujonnan hitelesített **MÉRLEGEK** és **SULYOK**, éneklő gépek, legujabb hanglemezek és ezek alkatrészei, Central Bobbin és csolnakos **Varrógépek** legelőnyösebb beszerzési forrása

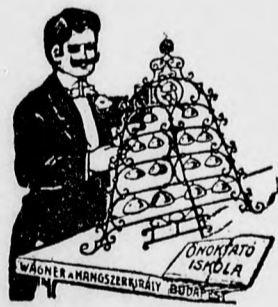
Glück Samu cégnél Makón.

A hölgyközönség figyelmébe!

Őszi és téli divat újdonságok, női és leány felöltők, bársony és plüss kabátok, szőrmével bélelt rövid és hosszú kabátok, kész **kosztüm** különlegességek, elegáns utcai és fogadó ponyolák, női aljak, bluzok, alsók, szőrme boák és muffok, leány ruhák, női és gyermek **fe-**
M A K Ó.   **h**érneműek   **F Ö T É R.**

Király Lajos áruházában

legjutányosabban szerezhető be.

Ujdonság! Tündérharangok.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani Kovácsolt vasállványon 15 összehangolt ezüst-fémcsengővel van ellátva. Erős, szép kivitelben, verőkkal, tokkal, mesés ajándékkal együtt csak 10 korona **Wagner Hangszer-Király** országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. szám alatt
Óvás: Figyeljünk jól a pontos címre és házszámra.

Csak ujévig! Ritka alkalom!

Van szerencsém tudatni, hogy társam: **Kocsis ur**, barátságos megegyezés folytán, kilépett üzletünből s az eddig **Kocsis és Skopál** cég alatti üzletet ezentul saját cégem alatt egyedül én vezetem.

Ajánlható cikkeim: Villamos csillárok, asztali-, fali-, függőpetróleumlámpák, étkezési-, kávé- és teás készletek, mosdó-készletek, alpacka- és díszmű-árak, valamint egyéb itt fel nem sorolt áruimnak eddigi, elismert olcsó árait

mélyen leszállítottam s ujévig mindenki mesés olcsón vásárolhat üzletemben.

Lakodalmi ajándékok eddig nem létezett választékában olcsón. Mivel ezen árszállítás csak ujévig tart, saját érdekből áll mindenkinek, hogy ezen kedvező alkalmat kihasználja.

Szíves támogatást kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Makó, Fötér (Böhm-ház).

Skopál Ödön,

üveg- és porcellán kereskedő.

Figyelem!

Sokba kerül a mosás annak aki kézzel mos. Főnyereményt csinál és egészségét biztosítja, aki alanti cégnél vásárolt mosógépen mos. Minden házban szükséges ez és ezért legalkalmasabb

karácsonyi, ujévi, névnap és nászajándéknak
Vételkötelezettség nélkül mindenkor megtekinthető

HALÁSZ Á., gépraktárában Makón.

Mindenfelé vidékre szállítás.

Alulírott van szerencsém a t. vevő közönséget értesíteni, hogy

szabó-üzletemet

feloszlatom és az összes raktáron levő magyar és német férfi-ruhákat kiárusítom. Tisztelettel

ÖZV. BARANYI KÁROLYNÉ

Fötér, Korona-épület.

A valódi Kölni-viz makói főraktára.

CSILLAG DROGUERIA

Makó, Piac tér, Kasznárlak.
Gyógyáru raktár.

Aether. Benzín. Glycerin. Vaseline. Kámfor. Sósav. Kénsav. Salétromsav. Szalmiáksó. Borax. Timsó. Panamagyökér. Dalmát rovarpor. Heyden-salicil (Deka 6 fill.)

Tengeri só kilója 44 fillér.	Angol szóda vegyítiszta kgr. 1'20
Kénmáz kilója 1 kor. 20 fill.	Csukamájolaj 1'20

Bel- és külföldi különlegességek.

Nestle. Hydrama. Infanlina. Pnespatone. Kufeké. Belső p és Van Houten Cacao. Gerbaud csokoládé. Tejcukor.	Tejken szék csehtől 20 fillér.
BOROLIN szappan szesz és só 50 fill. 70 fill. és 1'40	Tejken-pou-der 20 fill.
LYSOFORM Kalodont. Kalogen. Thymol 50 fill. Odol 1'90 és 1'10. Odontin 1'20. Trex-fogpor. Diana sósborszesz és egyéb Diana készítmények.	Tejken-szappan 20 fill.
PETROL hajszes 50 fillér.	

Karácsonyi és ujévi ajándéknak alkalmas

Manikür és parfümcasetták, francia szappanok és parfümök. Manikür-alkatrészek. Fésűk. Kefék. Gillette borotváló készülék. Tea, rum- és likőressenciák. Háztartási cikkek, mosóporok 25 fillér. Vashall 25 fill.

Irrigator 1 és fél literes első minőség 4 korona.

ŐSZ HAJ fiatal színének visszaadására hajfijító 1 és 2 kor.	Hajhullás elleni szer 1 és 2 korona.	FOG- és szájpótlásra szájjviz 70 fill. fogpazta 50 fill.
---	--------------------------------------	--

Dralle illusio: Ibolya. Gyöngyvirág. Orgona. Rózsa. Narcois. Orchidea. Szegfű. Heiotrop. **Astra.**

Meglepő ujdonság!

Facimbalom (Xilophon.)

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A facimbalom 15 különböző nagyságban összehangolt fadarabból áll és a mellékelt verőkkal (ugy mint a cimbalom) lesz játszva. Ára verőkkal, tokkal, mesés ajándékkal csak 6 korona

Wagner a „Hangszer-király”

országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. z Fényképes árjegyzék ingyen. Óvás: Figyeljen a pontos címre